

Myrskyt saivat aikaan koelaboratorion

Ruokolahden Torsanpäässä on tutkittu metsien tuhohyönteisten käyttäytymistä ja leviämistä. Myrskyn runtelema maasto on tutkijalle taivas.

OLLI-PEKKA HÄRMÄ

RUOKOLAHDEN salot ovat tuottaneet kuin varkain runsasta tutkimusaineistoa metsien hyönteistuhoista. Tästä on kyseenalainen kiittäminen vuoden 2010 Asta- ja Veera-myrskyjä.

– Myrskyt järjestivät tutkimukselle erinomaisen koelaboratorion, kertoo dosentti **Päivi Lyytikäinen-Saarenmaa** Helsingin yliopistosta.

Torsansalossa on tutkittu myrsky- ja hyönteistuhojen vaikutuksia viiden vuoden ajan. Erikoiseksi alueen tekee suojelustatuksen myötä paikalleen jäänyt runsas lahoppuusto.

Tutkimuksissa on saatu tietoa tuhohyönteisten leviämisestä ja käyttäytymisestä. Alueella on pystytty mallintamaan esimerkiksi kuusia tuhoavan kirjanpajajäkän kasvu tuhometsissä.

– Ensimmäiset kaksi kesää myrskyjen jälkeen kirjanpajajat viihtyivät myrskypuissa. Populaation lisääntyminen oli aivan hurjaa ja 2013 alkoi massiivinen iskevä eläviin pystypuihin.

TARVETTA tutkimukselle on. Ilmastomuutos on tuonut uusia uhkatekijöitä metsätaloudelle ja metsäekosysteemin toiminnalle viimeisten kymmenen vuoden aikana.

Kirjanpajajän kannat alkoivat kohota Suomessa lämpimän kesän 2006 seurauksena, mutta kesän 2010 myrskyt ja helteet käynnistivät ongelmat.

Pelkääntäen kirjanpajajän aiheuttamat taloudelliset tuhot vuonna 2014 arvioitiin 10 miljoonaksi euroksi. Tulevaisuus ei lupaa hel-

Maiju Kosunen ja Minna Blomqvist mittaavat esimerkiksi maaperän lämpöä ja kosteutta yli kolmellakymmenellä koealalla.

potusta.

– Tuhohyönteismallinnusten mukaan tuhot siirtyvät jatkuvasti pohjoiseen. Ennusteen mukaan 50 vuoden päästä esimerkiksi kirjanpajajätuhot ovat viisinkertaisia verrattuna nykytilanteeseen, Lyytikäinen-Saarenmaa sanoo.

ALOITE tuhojen tutkimiseen Viitalammien ja Paajasensalon luonnonsuojelualueilla tuli alu-

et omistavalta Tornatorilta, joka rahoitti tutkimusta. Viime vuonna päättyneestä hankkeesta yhtiö sai metsänhoito- ja ympäristöpäällikkö **Maarit Sallisen** mukaan runsaasti tuoretta tutkimustietoa hyönteistuhoista ja niiden ehkäisemisestä.

– Opimme miten kirjanpajajat leviävät ja käyttäytyvät, sekä hoitosuosituksia miten kannattaa toimia, Sallinen kertoo. •

Maastotyö vie mukanaan

OLLI-PEKKA HÄRMÄ

VIITALAMMEN vanha metsäkämpä Ruokolahdella pursuilee tutkimusvälineistöä ja maastoon soveltuvia varusteita.

Helsingin yliopiston tohtorikoulutettavat **Maiju Kosunen** ja **Minna Blomqvist** ovat viettäneet elokuun Viitalammen ja Paajasensalon suojelualueilla kenttätöissä.

Pääprojekti on Kosusen väitöskirjan maastotyöt. Hän tutkii myrskyjen ja hyönteisten aiheuttamien puustokuolemien vaikutusta hiilen kiertoon.

– Liikomme osin tutkimattomalla maaperällä. Aiheesta riittää tutkittavaa, Kosunen sanoo.

Blomqvist avustaa kokeissa ja kartoittaa kirjanpajajän aiheuttamia puutuhoja.

Liikomme tutkimattomalla maaperällä.

Maiju Kosunen

Aamuisin naiset pakkaavat tutkimusvälineistön ja eväät pykälään ja suuntaavat maastoon. Kenttätyö vieraannuttaa arjesta.

– Päivät sekoittuvat. Viikonloppuna tajusin metsässä rämpiessäni, että on lauantai ja muiden ollessa iltarienoissa kokin itse horsmapusikossa, Kosunen nauraa. •

Kommentti •••

Tilausta on

Suomessa eletään biotuotekiimaa. Puun käyttö on monien huulilla ja pitkäkuituisen havusellun varaan lasketaan paljon.

Samaan aikaan havupuiden tuholaiset vankistavat otetaan oksistossa. Kirjanpajajän lisäksi Etelä-Karjalassakin kärsitään mäntypistiäisten aiheuttamista vaurioista nuoris- ja männiköissä.

OLLI-PEKKA HÄRMÄ

olli-pekka.harma@uutisuoksi.fi

Tulevaisuudessa lajisto tulee muuttamaan ja lehtipuut valtaavat havupuiden reviiiriä. Siksi tutkimus ja vaurioiden minimoimiskeinot ovat ensiarvoisen tärkeitä jo tulevaisuuteen varautumisen suhteen.